

Lausunto
20.11.2025
Dnro 001/81/2025

Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen perjantaina 21.11.2025 klo 9.00

HE 150/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Akava ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta sosiaali- ja terveysvaliokunnalle. Akava ry kannattaa esitettyjä muutoksia ja pitää niitä perusteltuina ja tarpeellisina.

Erityisäitiysrahaan esitetyt muutokset

Muutosehdotus tuo raskaussuojeludirektiivissä ja huhtikuussa 2024 voimaan tulleessa raskaussuojeluasetuksessa luetellut tekijät erityisraskausrahan piiriin (valtioneuvoston asetus raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden ja imettävien työntekijöiden suojelamisesta työssä vaaraa aiheuttavilta tekijöiltä, 143/2024). Vaaraa aiheuttavien tekijöiden luettelo laajenisi nykyiseen säädökseen nähden. Jatkossa erityisraskausrahaa olisi mahdollista saada myös osittaisena, jos raskaana oleva työntekijä siirtyisi tekemään osa-aikatyötä vaaraa aiheuttavan tekijän vuoksi.

Esitetyt muutokset parantavat raskaana olevien suojelua ja yhdenvertaistavat työntekijöiden asemaa. Ongelmana on ollut, että lain kirjausten puutteellisuuden takia osa työntekijäistä on jäänyt ilman päivärahaa ja ovat sen sijaan olleet joko sairauslomalla, lomalla tai palkattomalla vapaalla, mikä ei ole työntekijän, työnantajan tai yhteiskunnan etu.

Esitys parantaa raskaana olevien työturvallisuutta. Esitys antaa riittävällä tavalla mahdollisuuden tarkastella erilaisten töiden olosuhteita ja että työntekijöillä on yhdenvertainen mahdollisuus olosuhteiden ja työn luonteen niin vaatiessa olla oikeutettu erityisraskausrahaan.

Työnantajan työsuojeluvastuu ei muutu. Erityisraskausrahan maksamisen edellytyksenä on, että henkilö on työkykyinen ja siihen on oikeus vain silloin, kun työhön tai työoloihin liittyvää vaaraa aiheuttavaa tekijää ei voida poistaa tai työntekijää ei voida siirtää muihin sopiviin tehtäviin. Työnantajan työsuojeluvälitteet ovat aina ensisijaisia erityisraskausrahaan ja -vapaaseen nähden. Töiden järjestelyn tulee olla ensisijainen toimenpide ja toissijaisena joko osittainen tai kokoaikainen erityispäiväraha.

Työntekijän mahdollisuus saada osittaista erityisraskausrahaa on tarpeellinen. Osittainen erityisraskausraha parantaa raskaana olevien työntekijöiden mahdollisuutta työskennellä raskausaikana raskausvapaan alkamiseen saakka ja osaltaan vaikuttaa tasa-arvoisemmin esim. ura- ja palkkakehitykseen. Osittaisesta erityisraskausvapaasta tulee työnantajan ja työntekijän sopia.

Työterveyshuollon tehtävänä on työhön liittyvien terveysriskien tunnistaminen sekä niiden vaikutuksen ja merkityksen arviointi työntekijöiden terveyteen. Työterveyshuollon riittävä asiantuntemus, riittävät resurssit sekä työterveyshuollon ja työpaikan välinen yhteistoiminta ja yhteistyö on tärkeää, jotta työpaikalla tunnetaan riskitekijät ja pystytään mahdollisimman varhaisemmassa. Yhteistyössä tulee painottua huolelliset työpaikkaselvitykset, ennaltaehkäisevyys ja työterveyshuollon neuvonta ja ohjaus. Työterveyshuollon tehtävät eivät sinällään muutu, mutta tarve neuvonnalle ja ohjaukselle todennäköisesti kasvaa.

Luovutuspäivärahaan esitetyt muutokset

Akava ry kannattaa luovutuspäivärahaan tehtyjä muutoksia.

Erityishoitorahaan esitetyt muutokset

Akava ry kannattaa esitystä ja turvaa vanhemmille lain mukaisen oikeuden saada yhdenvertaisesti erityishoitorahaa tehtyjen rakenteellisten ja alueellisten muutosten ja nykyisen palvelurakenteen mukaisesti ja perustuu lapsen saaman hoidon tasoon.

Yleistä lausuttavaa esityksestä

Esitykset parantavat työsuojelua, selventävät työnantajan vastuuta ja auttavat työnantajaa vaarojen selvittämisessä ja arvioinnissa sekä sellaisten tilanteiden tunnistamisessa, joissa työntekijä ei saa lainkaan altistua vaaraa aiheuttavalle tekijälle.

On esiintynyt huolta, että esityksen myötä erityisraskausrahalle hakeutuisi huomattavasti enemmän työntekijöitä ja että erityisraskausrahan käyttö lisääntyisi merkittävästi. Työntekijän näkökulmasta erityisraskausvapaalle jääminen on aina taloudellisesti huonompi vaihtoehto ja etuuden saaminen edellyttää aina huolellista arviointi ja riskin todentamista. Esitetyt muutokset nimenomaisesti poistavat nykyisiä väliinpuotoamistilanteita, joissa työhön liittyviä vaaratekijöitä ei ole lainsäädännössä tunnistettu, mutta mitkä aiheuttavat työntekijälle ja sikiölle vaaraa.

Akava ry:n puolesta

Lotta Savinko
tasa-arvo- ja työympäristöpäällikkö